

Svært vellykket om menn og makt

UTSTILLING: En svært vellykket oppdagelsesreise mellom historiske figurer, kunst og begivenheter, skriver vår anmelder om Christian Messels nyeste arbeider.

Anne Therese Tveita

Christian Messel: *Alle Skal i jorden.* Haugesund Billedgalleri. Åpen fram til 29. september 2019.

Christian Messel har i løpet av de senere årene befestet sin rettmessige posisjon blant landets dyktigste og mest spennende tegnere. Når har han som årets filmfestivalutstiller i Haugesund nylig åpnet dørene til sin seneste utstilling; *Alle skal i jorden*, var det derfor til forventning om ny, stor tegnekunst.

Det får vi derimot lite av, men i stedet er utstillingen en overraskende og svært vellykket oppdagelsesreise mellom historiske figurer, kunst og begivenheter. Alt presentert gjennom en billedverden bestående av blant annet papircollage, linotrykk, malerier i akryl og eggtempera og selvsagt et par tegninger.

Mye på hjertet

Som en rød tråd gjennom alle disse i utgangspunktet svært ulike uttrykksformene, ligger det et klart tydelig budskap, for Christian Messel er en mann med mye på hjertet.

At Messel har hentet mye av sin inspirasjon fra forfatter Virginia Woolf, legger han ikke skjul på. Woolf og Bloomsbury Gruppen, med flere av deres samtidige, søkte under modernismens oppblomstring å belyse og beskrive essenser av sin tid gjennom utallige og skiftende perspektiver.

Som en kontrafaktisk historieforteller (en forteller som ikke forholder seg til historiske fakta, men i stedet stiller spørsmålet «hva ville skjedd hvis ...?») gjør

Messel i sin utstilling mye av det samme. Gjennom store og små collager og sammensetninger retter kunstneren nytt blikk på nedarvet maktforståelse og vår tids objekters, tidvis absurde, verdstatus.

River i filler – settes sammen

Kjente malerier, skulpturer og monumenter, nå avbildet på postkort, i magasiner eller bøker blir (tidvis bokstavelig talt) revet i biter, for så å settes sammen igjen med fornyet innhold. Bautaer over store menns bragder og meritter gjenoppstår etter Messels kyndige «justeringer» som ubehagelige bilder på et system og strukturer som i uminnelige tider har opprettholdt en grov maktbalanse.

Sosial-, kulturell- og kjønnsbasert undertrykkelse, imperialisme og kapitalisme får gjennomgå, brutalt, men også sympatisk.

Hensikten med kontrafaktisk historie er ofte å vurdere betydningen av den historiske hendelsen man endrer. Beskrivende for Messels engasjement i så henseende er særlig verket *Item 051* en av utstillingens få blekktegninger. Her har Messel gjennom sin gjenkjennelige penneføring igjen revet ned den kjente *Vendôme-søylen* i Paris.

Vendôme-søylen, også kalt *Colonne de la Grande Armée* ble reist i 1810 på *Vendôme*plassen i Paris, på samme stedet der *Ludvig 14s* rytterstatue sto til den ble revet under revolusjonen i 1792.

Vendôme-søylen ble oppstilt til forherligelse av *Napoleon I*, modellert etter *Trajansøylen* i Roma og støpt i bronse fra 1200 kanoner tatt fra fienden.

Gjenreise søylen

Under den mislykkede etableringen av *Pariskommunen* i 1871 ble den derimot veltet av kommunardene.

I løpet av 72 vårdager levde drømmen om en ideell sosialistisk stat i Paris, og flere radikale sosiale reformer ble innført: Stemmerett for alle, innføring av 8 timers arbeidsdag, sletting av gjeld og senkning av husleie

for å nevne noen. Opprøret ble derimot slått tilbake og søylen ble først gjenreist i 1875. Den står i dag og ruver over det som siden har blitt et svært velstående nabolag og hvor det norske oljefondet nylig investerte i eiendom for svimlende ni milliarder kroner.

Gjennom å gjenreise søylen slettet man samtidig en brysmen vesentlig bit av byens historie. Ved å tegne den velte søyle inn i dagens moderne gatebilde setter Messel på ny fokus på historiske hendelser og bringer dem inn i et perspektiv som maner til ettertanke rundt hendelsenes historiske signifikans, i tillegg til viktige spørsmål om hvem som eier definisjonsmakten og hvems historie som defineres?

Tydelige referanser

Problematismen av konseptet «Stor mann på sokkel» går igjen i flere av de utstilte verkene. Antikke, skulpturerte mannshoder har fått kvinnekropp, og den store mektige ørnen har fått svanehode – eller er det den milde svanen som har fått ørneklør?

Den mektige *Poseidon* har fått et ekstra par hender og svinger nå i tillegg til sin trefork en gulvmopp. Gjennom hele utstillingen finnes referanser til, eller avbildninger av kjente kunstverk, monumenter eller historiske menn. Det er likevel ingen forutsetning å kunne sin kunsthistorie for å få utbytte av Messels finurlige verden. Flere av de avbildede monumentene og historiske personene, vil være velkjente for de aller fleste og det underliggende budskapet er stadig like fullt tilgjengelig.

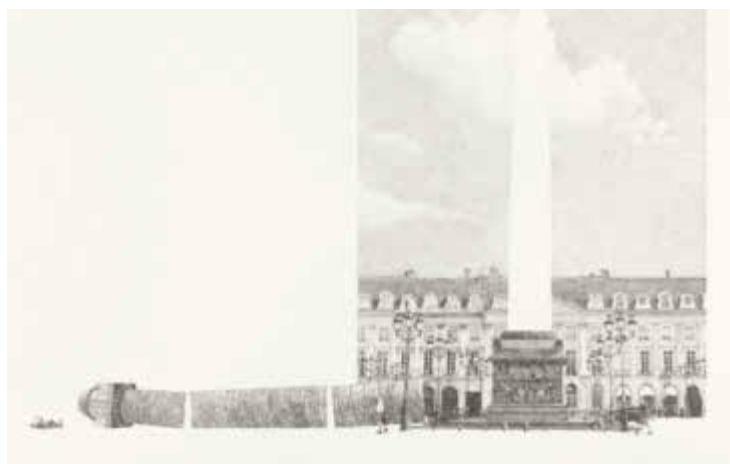
Messel balanserer den tunge tematikken med innslag av det absurde, det vakre og en fin dose mørk humor, noe som bidrar til at utstillingen aldri oppleves anmassende eller repetitiv. I tillegg klarer kunstneren på finurlig vis å overføre en form for subliminale meldinger; altså ideer som legger seg i et underbevisst plan og åpner for nye tanker og filosofier omkring rigide og tilsynelatende låste maktstrukturer. Tanker som varer lenge etter at besøket er over.

Christian Messel, «Alle skal i jorden 2», collage.

Christian Messel, uten tittel, farget blekk på papir.

Christian Messel, uten tittel, blekk på papir.

Christian Messel, uten tittel, eggtempera.

Kjente malerier, skulpturer og monumenter, nå avbildet på postkort, i magasiner eller bøker blir (tidvis bokstavelig talt) revet i biter, for så å settes sammen igjen med fornyet innhold.